

MODELOWE RADY

MIESIĘCZNIK RAD DZIAŁALNOŚCI
POŻYTKU PUBLICZNEGO

STANDARDY DZIAŁANIA str. 6-7

WYŻSZY POZIOM DIALOGU str. 4

MIASTO LUDZI AKTYWNYCH str. 8

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SPLOT RAD DLA RAD

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Forum dialogu i wymiany doświadczeń

Szanowni Państwo,

Oddajemy do Państwa ręk pierwszy numer miesięcznika „Modelowe Rady” – pisma popularyzującego cele i działalność rad działalności pożytku publicznego. Nasze pismo jest skierowane do przedstawicieli samorządów oraz sektora organizacji pozarządowych, stanowiąc forum wzajemnego dialogu i wymiany doświadczeń.

Rady działalności pożytku publicznego stopniowo, lecz systematycznie stają się trwałym elementem miast, gmin, powiatów i województw. Ich aktywność i znaczenie są jednak pochodną wielu elementów, które różnią się w zależności od lokalnej specyfiki, jak i osobowości ludzi, którzy ją tworzą.

Od dawna pojawiały się jednak głosy, że warto byłoby szerzej spopularyzować ich ideę – wyjaśnić, po co działają, w czym mogą pomóc, jakim powinny być partnerem dla samorządu oraz jakie standardy powinny radami kierować. Tymi sprawami będziemy się zajmowali w naszym miesięczniku.

Głównym tematem pierwszego numeru są standardy działania rad, które nie są po to, żeby wszystkim narzucać sztywny model funkcjonowania, ale wprost przeciwnie – aby działalność ludzi zrzeszonych i prowadzących działalność w organizacjach pozarządowych była bardziej sprawna i skuteczna. Standardy są jasną i czytelną podpowiedzią, jak organizować rady, od momentu ich powołania po codzienne funkcjonowanie. Standardy tworzenia rady, komunikacji, funkcjonowania oraz monitoringu i ewaluacji to nic innego jak sposób na profesjonalizację lokalnej aktywności i zintensyfikowanie działań przy jednoczesnym zachowaniu spontaniczności i autentyczności, które są podstawowymi wartościami i motorami działania wszystkich liderów lokalnych społeczności w całym kraju.

Dochodzenie do tych rozwiązań nie było wcale łatwe. Poprzedziły je długie i trudne rozmowy, których efektem są rozwiązania czasami odbiegające od pierwotnych założeń. Na tym polega jednak dyskusja, racjonalne argumenty pojawiające się w niej muszą być elementem, który wzbogaca końcowy efekt. Tak też było w tym wypadku, a o drogach dochodzenia do poszczególnych ustaleń mówią osoby aktywnie uczestniczące w całym procesie powstawania modelowych rozwiązań.

Rady działalności pożytku publicznego działają w specyficznym środowisku, na styku pomiędzy samorządem a III sektorem. Wszystkim chodzi o dobro wspólne, ale bywa i tak, że punkty widzenia jednych i drugich znacząco się różnią. Potrzebna jest zatem dyskusja i wymiana poglądów, ale... najpierw muszą być one wyartykułowane przez jedną i drugą stronę. W naszym piśmie pokazujemy stanowiska obu stron będąc w pełni przekonanym, że naprawdę warto poznać wszystkie argumenty, które pojawiają się w dyskusji. Rady byłyby jednak martwym tworem, gdyby nie ludzie, prawdziwi liderzy, którzy zaangażowali swój czas i umiejętności w ich tworzenie i funkcjonowanie. Przedstawiamy kilku z nich, pokazując jak różne są drogi, prowadzące do tych samych celów i miejsc. Warto korzystać z takich wzorców i postaw. Zachęcamy do lektury i dzielenia się z nami opiniami na temat standardów i różnorodnych aspektów funkcjonowania rad.

Agata Schmidt

Koordinator projektu w województwie śląskim
e-mail: agata.schmidt@cris.org.pl

Bezpłatny miesięcznik Rad Działalności Pożytku Publicznego

Wydawca: **Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS w Rybniku**, ul. T. Kościuszki 22/5, 44-200 Rybnik.

Miesięcznik wydawany w ramach projektu „Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego”

współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Standardy przede wszystkim

Dlaczego warto powoływać nowe i wzmacniać istniejące rady działalności pożytku publicznego? Jaka jest główna korzyść z ich działalności? Ile takich inicjatyw przyczynia się do rozwoju dialogu obywatelskiego i pobudzania lokalnej aktywności?

Przedstawiamy założenia projektu „Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego”, którego realizacja jest odpowiedzią na zadane wcześniej pytania.

tekst: **Jacek Siatkowski**

Projekt – wdrażany na terenie województw: łódzkiego, śląskiego, opolskiego i dolnośląskiego, współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach POKL 2007-2013 Priorytet V Dobre rządzenie i nadzorowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Wspólnie jest realizowany przez Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS w Łodzi, Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS w Rybniku, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych we Wrocławiu oraz Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, a także Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego i Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Istotą dialogu obywatelskiego jest stanowanie forum dla reprezentacji interesów między poszczególnymi jego uczestnikami, w tym między partnerami społecznymi a odpowiednimi organami władzy publicznej na wszystkich szczeblach. W 2002 roku przyjęte zostały przez Radę Ministrów „Zasady dialogu społecznego”, gdzie dialog społeczny zawiera również dialog obywatelski, czyli ustrukturalizowane formy relacji rząd – organizacje pozarządowe, takie jak Rada DPP. Nowelizacja ustawy w 2010 roku dała możliwość tworzenia samorządowych Rad DPP na różnych szczeblach, zapewniając dużą swobodę ich funkcjonowania. W praktyce różnie wygląda sposób powoływania rad i ich funkcjonowanie w poszczególnych gminach i powiatach.

Śląsk daje przykład

Przed uruchomieniem projektu najwięcej rad działało w woj. dolnośląskim – 14, a następnie w woj. śląskim – 13. Mniej ich było w Łódzkiem – 5 i Opolskiem – zaledwie 3 rady. Mała liczba rad wynikała m.in. z braku standardów współpracy sektorowej; mało popularny jest jeszcze model współpracy NGO–JST. Brakowało standardów działania rad od etapu ich powołania, poprzez etap funkcjonowania, który obejmuje zasady działania, rolę w kreowaniu polityki publicznej czy współpracę z innymi ciałami. W praktyce zdarzały się przypadki niedemokratycznego wyłaniania przedstawicieli do rad, braku poszanowania zasady równości szans, niewielkiej roli rad w kreowaniu polityk publicznych czy braku komunikacji pomiędzy samymi NGO

a organizacjami pozarządowymi i samorządem.

„Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego” odpowiadają zatem na zdiagnozowany problem wciąż niskiego poziomu instytucjonalizacji dialogu obywatelskiego oraz partycypacji NGO w tworzeniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityk publicznych. Z tych powodów głównym celem projektu jest zwiększenie poziomu instytucjonalizacji dialogu obywatelskiego i partycypacji organizacji pozarządowych oraz wzmocnienie potencjału 35 działających rad. Dzięki projektowi powstanie 10 nowych rad w 4 województwach. Dla istniejących i przyszłych RDPP został opracowany zestaw standardów, które przyczynią się do profesjonalizacji rad oraz podniesienia jakości i skuteczności ich działania.

Platforma dobrych praktyk

Projekt przyczynia się również do stworzenia platformy wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz zwiększenia komunikacji pomiędzy radami i innymi ciałami. Ważnym aspektem jest także popularyzacja wiedzy na temat znaczenia i roli rad, zwiększenie współpracy pomiędzy radami i środowiskiem NGO oraz zwiększenie transparentności działań RDPP. Aby tak się stało, powołano Międzyregionalne Forum Rad Działalności Pożytku Publicznego oraz zaplanowano wizyty studyjne w celu wymiany doświadczeń z innymi radami w Polsce.

Zorganizowanych zostanie także 16 seminariów informacyjno-promujących dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządu, mających za zadanie upowszechnianie standardów i powołanie nowych rad. W projekcie przewidziano także liczne szkolenia, doradztwo i kampanię promującą RDPP oraz wypracowane standardy działania, które następnie mają zostać wdrożone w poszczególnych radach.

W celu zapewnienia komplementarności działań w realizacji projektu aktywnie uczestniczy strona samorządowa. Projekt jest realizowany do czerwca 2015 roku. Mamy nadzieję, że wypracowane i wdrożone standardy staną się trwałym i ważnym elementem dialogu obywatelskiego, tak potrzebnego pomiędzy NGO a samorządem, aby skuteczniej i razem rozwiązywać lokalne problemy.

Wyższy poziom dialogu

Rozmowa z **Katarzyną Łotowską**, prezeską Ośrodka Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku, która w projekcie „Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego” pilotowała kwestie związane z opracowaniem standardów działania rad.

rozmawiał: **Piotr Stoły**

Rady działalności pożytku publicznego działają w całej Polsce, choć nie ma ich zbyt wiele... Skąd wzięta się idea projektu zajmującego się tą kwestią?

Eksperci sieci SPLOT od początku uczestniczyli w konsultacjach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która otworzyła drogę do powstawania rad. Jednakże już wcześniej animowane były działania zmierzające do powoływania ciał konsultacyjno-doradczych, złożonych z przedstawicieli samorządu i organizacji pozarządowych.

W kilku miejscach się to udało – z pełną odpowiedzialnością mogę stwierdzić, że SPLOT-owe myślenie o radach ma już dość długą historię. Konkurs ministerstwa [pracy i polityki społecznej-red.] znakomicie wpisał się w nasz sposób myślenia o idei rad, złożenie wniosków było działaniem oczywistym.

Wszyscy lubimy składać wnioski. Te nieprzespane noce, składanie w jedną całość tekstów opracowanych przez różne osoby...

[Śmiech] Nie było tak strasznie. Nad projektami pracowało kilkadziesiąt osób, pamiętam dyskusje i emocje. Praca trwała zdecydowanie dłużej niż trzy noce i jest wzorem działania zespołowego. Jednak chciałam jeszcze raz podkreślić ogromne znaczenie mądrości zbiorowej – te projekty to odbicie potencjału sieci i odzworowanie naszego myślenia o tym, jak chcielibyśmy, by wyglądało zorganizowanie naszego życia w przestrzeni publicznej.

Standardy funkcjonowania rad są bez wątpienia zrębem projektu. Przy okazji pojawiła się wartość dodana...

Opracowanie standardów poprzedziły badania funkcjonowania istniejących rad; obraz, który się pojawił po zebraniu wyników, wyraźnie wskazywał, że potrzebne są precyzyjniejsze uregulowania prawne. Powstały więc rekomendacje legislacyjne – dzięki patronatowi Prezydenta RP, Bronisława Komorowskiego, mamy realną szansę wpływu na kształt znowelizowanego prawa. Mam nadzieję, że zostaną wprowadzone zmiany, dzięki którym powoływanie i funkcjonowanie rad będzie ujęte w ramy ułatwiające im skupienie się na najistotniejszych celach.

Jednym z najważniejszych elementów merytorycznych projektu było badanie istniejących rad.

Otwarliśmy Puskę Pandory. Zaczęła się dyskusja nad kwestią podstawową – jaka jest funkcja rady? Ustawa tak enigmatycznie to określa, iż przekonaliśmy się, że rozumienie odpowiedniego zapisu jest diametralnie różne w poszczególnych radach. Od tego, że rada jest traktowana jako ciało doradcze, co determinuje sposób jej powoływania, po rady stanowiące ciało dialogu obywatelskiego z władzą. A co z radą jako reprezentacją III sektora? I w takiej rzeczywistości standardy mogą stać się kierunkowskazem; wskażą ścieżkę, którą, naszym zdaniem, warto podążać.

Na koniec pytanie, od którego mogliśmy zacząć – a po co w ogóle te rady mają istnieć?

To pytanie typu: „czy dobrze jest rozmawiać”. Rady są ciałami dialogu społecznego, a bez tegoż się nie obejdzie. Jeśli system zarządzania samorządu nie uwzględnia dialogu społecznego, to jest kiepski.

Nie wszystkie rady są takimi ciałami...

Stąd potrzeba pokazania, że mogą takimi być – poprzez standardy. Są standardy minimalne i rekomendowane. Im więcej elementów rekomendowanych pojawi się w praktyce funkcjonowania danej rady, tym bardziej zbliżyć się ona będzie do tego, by stawać się ciałem dialogu. Jednak chciałam bardzo wyraźnie podkreślić, że przyjmowanie każdego standardu, nie tylko z tych rekomendowanych, umożliwi osiągnięcie wyższego poziomu dialogu samorządu z organizacjami pozarządowymi.

I oby się tak stało. Dziękuję za rozmowę.

Pomysł na siebie

Jakie powinny być rady działalności pożytku publicznego z perspektywy samorządu?
Kiedy mogą być faktycznym partnerem lokalnych władz?

Z tymi pytaniami zwróciliśmy się do **Piotra Mastowskiego** – wiceprezydenta Rybnika, wieloletniego prezesa Stowarzyszenia Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS w Rybniku.

wysłuchał: **Jacek Siatkowski**

Rada pożytku publicznego działająca w konkretnym środowisku powinna mieć pomysł na siebie. Wiedzieć, co chce osiągnąć bądź zmienić na obszarze swojej działalności. Pomysł na siebie rady uważam za sprawę podstawową i niezmiernie ważną. Od tego należałoby zacząć. Nie chodzi przecież o to, aby jedynie konsultować sprawy, które wójt, burmistrz czy prezydent „podrzuci” radzie.

Rady w największym stopniu mają sens tam, gdzie organizacje pozarządowe są wystarczająco silne, aby utworzyć takie forum. Dlatego tak ważne jest wzmacnianie NGO-sów. Jeśli organizacje są słabe w gminie czy powiecie, wtedy mają skłonności do załatwiania swoich interesów, a nie przede wszystkim rozwiązywania lokalnych problemów. To silne organizacje mają pozycję, wpływ, cechy liderские, odpowiedni poziom świadomości, widzą sprawy z perspektywy sektora. Opowiadam się za radami, które są tworzone przez najsilniejsze organizacje, mające najwięcej do powiedzenia w lokalnym środowisku.

Jako samorządowiec oczekiwałbym konsultowania lokalnych spraw przede wszystkim z partnerem, który reprezentuje interesy

sektora, jest wyłoniony z prężnego środowiska i – co dla mnie niezwykle istotne – merytoryczny. Kwestie reprezentatywności dobrze przedstawia sytuacja w moim mieście – Rybniku. Na ponad 300 organizacji pozarządowych ponad połowę z nich stanowią organizacje sportowe. Dlatego ważnym ciałem do dyskusji jest Rada Sportu.

Kolejną sprawą jest odpowiedni poziom merytoryczny członków rady. Największe znaczenie ma bowiem konsultowanie kluczowych spraw i uchwał z perspektywy gminy czy powiatu. A na tym trzeba się znać. To oczywiste, że sprawy ekologiczne w pierwszej kolejności powinny być konsultowane z organizacjami ekologicznymi jeżeli jest ich niewiele, kiedy zaś środowisko jest bardzo liczne to rada powinna kanalizować głos organizacji.

Opowiadam się za tym, aby rada działalności pożytku publicznego pracowała w oparciu o diagnozę NGO na danym terenie. Stworzenie forum dialogu lokalnego w gminie czy powiecie jest dużą wartością. Jednak reprezentatywność rady i merytoryczność jej członków są dla mnie sprawami o kluczowym znaczeniu.

zdjęcie: Waag Society | imcreator.com

Działać według standardów

Rady działalności pożytku publicznego powinny działać według określonych standardów. Jakie one powinny być i gdzie mogą znaleźć zastosowanie?

Na te pytania musieli odpowiedzieć uczestnicy toczącej się właśnie żywej dyskusji dotyczącej standardów RDPP. Założono, że wypracowane standardy powinny mieć charakter edukacyjny.

tekst: **Jarosław Latacz**

Przedstawiciele rad działających na terenie całej Polski pracowali nad projektem zasad, których celem jest usprawnienie pracy organizacji pozarządowych i współdziałania z urzędami. Standardy podzielono na dwa warianty: minimalny i rekomendowany. Można się im przyjrzeć w odniesieniu do konkretnej jednostki samorządu lokalnego, czyli gminy, miasta, powiatu i województwa, jak i w zależności od wielkości jednostki: gmina powyżej 100 tysięcy

mieszkańców, albo miasto na prawach powiatu. Dla każdej z tych kategorii opracowano konkretne zapisy, których celem jest usprawnienie działań rady. Poniżej przedstawiamy grupy opracowanych standardów.

1 STANDARD TWORZENIA RADY DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Standardy dotyczące uchwały powołującej – regulamin prac rady powinien być oddzielony od uchwały o trybie powoływania rady i podstawowych warunków trybu pracy. Uchwała odpowiedniego organu JST powinna dotyczyć jedynie:

- a. zasady powoływania i odwoływania członków z podziałem na przedstawicieli organu wykonawczego, przedstawicieli organu stanowiącego, przedstawicieli organizacji pozarządowych,
- b. trybu ukonstytuowania rady,
- c. sposobu zwołania pierwszego posiedzenia

3 STANDARD FUNKCJONOWANIA RAD DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Założenia muszą się opierać o model współpracy/kulturę współpracy. Istotny jest także sposób podejmowania decyzji.

Rada może nie tylko opiniować akty prawa miejscowego czy konsultować programy współpracy, ale także aktywnie współdziałać i monitorować wszelkie prace dotyczące zadań publicznych, jak również współpracować z innymi ciałami opiniodawczo-doradczymi, czy poszczególnymi wydziałami jednostki samorządu, których konsultowane akty dotyczą szczególnie. Rada może również udzielać wskazówek czy wyrażać opinie w kwestiach spornych.

2 STANDARD KOMUNIKACJI

Celem standardu jest zapewnienie partnerskiej współpracy i skutecznej komunikacji rady działalności pożytku publicznego z administracją publiczną, organizacjami pozarządowymi, innymi ciałami dialogu oraz skuteczną i efektywną komunikacją wewnątrz rady.

Szczegółowe obszary wchodzące w skład standardu:

- komunikacja rady z organizacjami pozarządowymi,
- komunikacja z administracją publiczną,
- komunikacja rady z innymi ciałami dialogu,
- komunikacja rady z innymi radami,
- komunikacja rady wewnątrz rady.

Należy zwrócić szczególną uwagę na komunikację pomiędzy radą działalności pożytku publicznego, a administracją publiczną – jest to kluczowe dla funkcjonowania rady.

Istotny jest także aspekt transparentności działań rady poprzez utworzenie odpowiedniej zakładki na stronie urzędu, gdzie umieszczone są dane kontaktowe, planowane terminy sesji, a także protokoły i listy obecności z poszczególnych sesji rady.

4 STANDARD MONITORINGU I EWALUACJI

Standard obejmuje dwie płaszczyzny: monitoring i ewaluację współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych oraz monitoring i ewaluację pracy rady.

Monitoring i ewaluacja współpracy administracji publicznej. Realizacja współpracy powinna się opierać o zasady wymienione w ustawie:

zasadę pomocniczości (subsydiarności), suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności.

Rolą Rady jest refleksja o tym, na ile zasady te są realizowane/przestrzegane.

W ramach projektu wypracowano Indeks samooceny. W założeniu jest to instrument wyłącznie na użytek danej rady, indeks nie „indeksuje”, nie ustawia rad na skali porównawczej. To rozbudowana ankieta, służąca możliwie szerokiej autorefleksji rad.

REGULAMIN RADY DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

1. Rada działa na podstawie Regulaminu przyjętego przez siebie oraz rocznego planu pracy i harmonogramu pracy.
2. Regulamin rady powinien być zgodny z:
  - a. ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
  - b. programem współpracy z organizacjami pozarządowymi,
  - c. uchwałą o powoływaniu i trybie pracy Rady Działalności Pożytku Publicznego.
3. Roczny plan pracy powinien wynikać z:
  - a. strategii rozwoju Gminy / Miasta / Powiatu / Województwa,
  - b. rocznego programu współpracy/wieloletniego programu współpracy (jeśli JST takowy posiada),
  - c. innych programów strategicznych, polityk publicznych,
  - d. potrzeb trzeciego sektora,
  - e. planu pracy rady powiatowej,
  - f. planu konsultacji społecznych (jeśli istnieje).
4. Regulamin powinien zawierać:
  - a. zadania, jakimi Rada ma się zajmować,
  - b. tryb i termin wyrażania opinii do projektów aktów prawa miejscowego i innych dokumentów,
  - c. sposób głosowania/ zasady podejmowania decyzji,
  - d. określenie sposobu informowania o miejscu i terminie spotkań,
  - e. obowiązki członków/członkiń rady,
  - f. zadania osób funkcyjnych – przewodniczący/a, sekretarz,
  - g. rozliczanie frekwencji,
  - h. informację o możliwości udziału w posiedzeniach/spotkaniach rady osób spoza rady,
  - i. informację o konieczności protokołowania posiedzeń rady,
  - j. opis obiegu informacji,
  - k. sposób upublicznienia prac rady,
  - l. zakres obsługi administracyjnej.

Miasto ludzi aktywnych

Dąbrowa Górnicza to miasto, gdzie działa coraz większa liczba organizacji pozarządowych. Zajmują się praktycznie wszystkimi możliwymi obszarami aktywności społecznej, od prowadzenia świetlic środowiskowych, działalnością sportową, po kulturę, ekologię czy promocję zdrowia.

tekst: **Jarosław Latacz**

Aktywność NGO wspiera Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych, członkowie Prezydium wchodzi w skład dąbrowskiej RDPP.

– Rada nie inicjuje działań, które prowadzą organizacje pozarządowe, ale pomaga im na wszystkich możliwych płaszczyznach, żeby pomysły, które realizują albo problemy z którymi się spotykają miały jak największe szanse realizacji i rozwiązania – mówi **Anastazja Wypych**, która w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej zajmuje się organizacjami pozarządowymi. – Rada ma wspomagać proces tworzenia warunków współpracy pomiędzy różnymi grupami i organizacjami, z których rodzą się czasem ciekawe projekty społecznej aktywności, a samorządem.

Dąbrowa Górnicza to obszarowo jedno z największych miast w Polsce. Oprócz wielkomiejskich dzielnic i osiedli mieszkaniowych ma również jedno z najciekawszych w regionie miejsc rekreacyjnych, zlokalizowanych wokół zbiorników wodnych Pogoria. Prężnie działają tutaj grupy sportowe, miłośnicy rekreacji wodnej, czy turystyki.

– Ta działalność często ogranicza się do wąskiego kręgu zainteresowanych osób, dlatego też zainteresowani jesteśmy, aby o ich efektach dowiedziało się jak najwięcej ludzi – kontynuuje Anastazja Wypych – Z tego powodu każdego roku organizowany jest w naszym mieście Festiwal Ludzi Aktywnych.

W trakcie Festiwalu wszystkie NGO działające w mieście mają

okazję zaprezentować swoje dokonania i obszary działania. Przeprowadzane są bezpłatne konsultacje dla diabetyków, połączone z badaniami cukru, przez cały czas na muzycznej scenie trwają występy zespołów tanecznych i wokalnych, a miłośnicy sportów wodnych prezentują swoje osiągnięcia i pasje, które można rozwijać na pobliskich akwenach.

W Dąbrowie Górniczej udało się stworzyć skuteczny system wspierania NGO. Corocznie w budżecie miasta na wsparcie inicjatyw realizowanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert przekazywany jest ponad 2 miliony złotych. Prężnie działa Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości, gdzie organizowane są seminaria i programy wsparcia dla projektów organizacji pozarządowych. Tam też prowadzone są spotkania i statutowe zebrania poszczególnych organizacji.

Rada Działalności Pożytku Publicznego w Dąbrowie Górniczej powołana została w 2008 roku. Pełni funkcję zespołu rekomendującego władzy wykonawczej i uchwałodawczej różnego rodzaju akty prawne związane z obszarem pożytku publicznego, trzeciego sektora, współpracy i partycypacji, a także konsultuje akty prawa miejscowego. Liczy 10 członków: trzech przedstawicieli Prezydenta, dwóch Rady Miejskiej i pięciu z organizacji pozarządowych wybieranych przez Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych

Mnóstwo pozytywnej energii

Rozmowa z **Agnieszką Olender**, animatorką, trenerką w Ośrodku Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku, opiekunką ds. standardów w projekcie „Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego”.

rozmawiał: **Piotr Stoły**

Projekt toczy się już od ponad roku. Co najważniejszego się w tym czasie wydarzyło?

Za najistotniejszą część uważam działania związane z wypracowaniem standardów działania rad. Wymagało to ogromnego wysiłku, generowało także dużo emocji – niejednokrotnie musieliśmy całkowicie zmienić nasze myślenie, a to nigdy nie jest łatwe; z naszych pomysłów, po skonfrontowaniu ich z rzeczywistością i dyskusjach, często nie zostawało nic. Mieliśmy do czynienia z tak wieloma sposobami funkcjonowania rad, ich doświadczenia różniły się od siebie nierzadko tak diametralnie, iż wydawało się, że znalezienie wspólnego mianownika się nie uda...

Za bardzo ważne uważam również to, co działo się wokół – wymiana poglądów i doświadczeń członków rad możliwa dzięki spotkaniom w ramach projektu – powstały fora tworzące przestrzeń do współpracy. To pomoc nie do przecenienia dla środowisk, które planują powołanie rad – w naszym projekcie znalazło się również miejsce dla grup inicjatywnych.

Z czego wynika tak duże znaczenie standardów dla rad?

Mają przede wszystkim znaczenie edukacyjne. W naszym zamyśle mogą stać się swoistym przewodnikiem dla rad – tym bardziej, że musimy pamiętać, iż nie istnieją żadne dokumenty ani akty prawne, poza wewnętrznymi, regulujące funkcjonowanie rad. Wiele rad działa intuicyjnie. Brakuje autorefleksji i skupienia na najważniejszych celach, które zresztą czasem nawet nie zostały wyznaczone. Nie bez znaczenia jest i to, że środowiska, głównie pozarządowe, które chciałyby podjąć działania zmierzające do założenia rady, praktycznie nie mają dostępu do wiedzy, jak się za to zabrać. Rodzi się mnóstwo pytań – robić wybory członków rad, czy nie? A jeśli robić, to jak? Branżowo czy terytorialnie? A to tylko wstęp. Dalej jest już tylko gorzej, jeszcze więcej pytań, jeszcze mniej odpowiedzi. Praktyki funkcjonowania istniejących rad są tak różne, że bardzo trudno powiedzieć, które rozwiązania są godne polecenia. A pamiętajmy, że w tej chwili rady działają jedynie przy około 4% samorządów...

W trakcie prac przekonaliśmy się, że trzeba będzie rozbudować standardy – początkowo planowaliśmy je dla gminy, powiatu i województwa. W trakcie dyskusji przekonaliśmy się, iż trzeba stworzyć jeszcze jeden poziom – miasto powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

A chciałem zadać Ci pytanie osobiste – co zapamiętasz z tego projektu? O czym będziesz opowiadać za kilka lat?

Hmmm, chyba o wyzwaniu, jakim była praca na poziomie ogólnopolskim. Łatwo się dogadać w kilka osób na poziomie lokalnym. I gdy to się już stało, spotykaliśmy się razem – osoby zaangażowane w realizację siostrzanych projektów z 12 województw. To było naprawdę bardzo duże wyzwanie – zjeżdża się kilkadziesiąt osób, z różnych obszarów [każdy obejmujący 4 województwa – red.] Dyskusje ciągnęły się do późnej nocy, były pełne emocji. Zdarzały mi się momenty frustracji – z jednego z takich spotkań wracałam z przekonaniem, że nie będzie wspólnego standardu... Z pozoru proste kwestie, na przykład czy pełnomocnik do spraw organizacji pozarządowych powinien być członkiem rady, były długo dyskutowane. Różnorodność doświadczeń dostarczała licznych argumentów zwolennikom przeciwstawnych stanowisk i wydawało się, że nie da się w wielu kwestiach osiągnąć konsensusu. Ale nam się udało. Gdy opowiadałam o tym sukcesie, oczy mi błyszczały. Wygenerowało się mnóstwo pozytywnej energii, kilkadziesiąt osób doszło do wspólnych wniosków. Podziwiam i jestem dumna z zaangażowania tych wszystkich osób. Pracowaliśmy na przykład 10-11 listopada, czyli w czasie „długiego weekendu”. A nasze dyskusje rzadko kończyły się przed 22:00...

Dziękuję za rozmowę.

Pełni pasji i zaangażowania

Najlepiej pomyślana organizacja, ze świetnie wymyślonymi celami, której formalne przygotowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń na niewiele się zda, jeśli za realizację poszczególnych zadań nie wezmą się odpowiedzialni i pełni pasji ludzie. W radach działalności pożytku publicznego nie brakuje takich osób. Przedstawiamy sylwetki kilku z nich.

tekst: **Jarosław Latacz**

Arkadiusz Skowron

Były przewodniczący Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Wodzisławiu Śl. w latach 2012-2014. Zainicjował powstanie dwóch rad, tj. w powiecie wodzisławskim i rybnickim. Aktualnie radny Powiatu Wodzisławskiego, przewodniczący Komisji Strategii i Rozwoju Powiatu Rady Powiatu Wodzisławskiego.

- Jestem gorącym orędownikiem powstawania rad, jako skutecznego narzędzia dialogu społecznego. Brakuje standardów ich działalności oraz dobrych praktyk, które ułatwiłyby funkcjonowanie osób z NGO w tych gremiach – mówi Arkadiusz Skowron.

Marcin Stempniak

Od kilku lat działa w sektorze pozarządowym oraz pracuje w administracji publicznej.

- Jestem mocno zaangażowany w propagowanie informacji w zakresie wzrostu udziału mieszkańców we współzrządzeniu wspólnotą lokalną, wykorzystując przy tym instrumenty i narzędzia partycypacyjne na obszarze subregionu zachodniego województwa śląskiego – mówi.

W latach 2012-2014 pełnił funkcję Wiceprzewodniczącego Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego Powiatu Rybnickiego. W ostatnich miesiącach zainicjował i lobbował w środowiskach pozarządowych oraz w samorządzie lokalnym Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny w kwestiach dotyczących powołania gminnej rady pożytku.

Barbara Jasińska-Musik

Od września 2012 roku jest członkiem Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Wodzisławiu Śląskim. Zarówno w pierwszej, jak i drugiej kadencji Rady pełni funkcję Sekretarza. Jest odpowiedzialna za prowadzenie współpracy z wydziałami i komórkami

Starostwa Powiatowego w celu ustalenia, jakie akty prawa miejscowego będą podlegały opiniowaniu. Przygotowuje posiedzenia Rady, utrzymuje stały kontakt z członkami PRDPP.

- Dzięki opracowanym standardom RDPP mam możliwość doskonalenia jakości mojej pracy na rzecz Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Wodzisławiu Śląskim – uważa Barbara Jasińska-Musik.

Wioletta Gawrońska

Trenerka, animatorka, managerka. Związana z ruchem pozarządowym od 2000 roku. Pracuje na co dzień w Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, gdzie wraz z zespołem buduje i wzmacnia kapitał społeczny. Od marca 2014 r. koordynuje projektem „Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego”.

- Jestem optymistką z natury, aktywistką z zamiłowania, zaś podróżniczką z pasji – mówi Wioletta Gawrońska.

Sławomir Dębski

Wodniak z zawodu i zamiłowania.

- W ramach organizacji pozarządowych działam od 1984 roku w Wodnym Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym. Moją macierzystą jednostką jest Sosnowiec, ale pracowałem też na różnych poziomach zarządzania w WOPR, zarówno o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i krajowym. W Sosnowieckiej Radzie Pożytku Publicznego kadencji 2011-2013 – opowiada Sławomir Dębski.

Od połowy 2014 roku jego działania w NGO w dużej mierze skupiły się na pracy w zespołach ds. Standardów Rad Pożytku.

- Obecnie wprowadzić trzeba zmiany w kluczowych ustawach – Prawo o stowarzyszeniach i Ustawie o działalności pożytku. Dzięki nim istniejące rady mogą się szybciej dopasować do wypracowanych standardów – mówi Sławomir Dębski.

Czeka nas gorący okres

Za nami wiele wydarzeń i wspólnej pracy w projekcie. Chcemy podzielić się z Wami tym, co udało się osiągnąć w ubiegłym roku i co jeszcze będzie się działo w roku bieżącym.

CO JUŻ ZROBILIŚMY

- W każdym z województw (śląskie, opolskie, dolnośląskie, łódzkie) zorganizowano Forum Wojewódzkie, w których uczestniczyli członkowie istniejących RDPP.
- W czerwcu 2014 roku odbyło się I Forum Międzyregionalne w Katowicach, będące okazją do wymiany doświadczeń członków rad z 4 województw.
- Opracowano narzędzie samooceny dla rad – tzw. Indeks Samooceny oraz zorganizowane zostało szkolenie dla specjalistów z poszczególnych województw, którzy są odpowiedzialni za przeprowadzenie indeksów w istniejących radach.
- Z każdego indeksu powstaje raport dotyczący procedur powoływania i wyboru, zasad funkcjonowania oraz pracy samej rady, jej komunikacji ze środowiskiem i efektywności działania.
- Powołano ekspertów ds. standardów RDPP. Z każdego województwa zaproszono do współpracy ok. 4 ekspertów wywodzących się z istniejących rad.
- U uruchomiony został portal radypozytku.ngo.pl, który jest platformą informacyjno-promującą, jak również bazą wiedzy w zakresie tworzenia i funkcjonowania rad oraz miejscem wymiany doświadczeń.
- Odbyło się I Ogólnopolskie Spotkanie Rad Działalności Pożytku Publicznego w Ostrowcu Świętokrzyskim. Uczestnicy odbyli wizytę studyjną, podczas której spotkali się z przedstawicielami Powiatowej RDPP w Skarżysku-Kamiennej, a także Świętokrzyskiej RDPP w Kielcach.
- Po zakończeniu prac nad standardami poddano je konsultacjom w całym kraju. W każdym z województw odbyły się konsultacje wojewódzkie. W konsultacjach wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych, a także przedstawiciele ciał opiniotwórczo-doradczych: Rady Seniorów, Rady Młodzieży, Rady ds. Osób Niepełnosprawnych itp.

NAD CZYM PRACUJEMY W 2015 ROKU

- W każdym województwie organizowane są seminaria informacyjno-promujące na temat powoływania i zasad działania rad. Na spotkania zapraszani są radni, przedstawiciele JST i organizacji pozarządowych. Uczestnicy poznają przykłady dobrych praktyk w istniejących radach, a także zachęceni są do aktywnego uczestnictwa w kolejnych planowanych szkoleniach dotyczących powołania rady w swojej gminie/mieście/powiecie.
- W 4 województwach organizowane są spotkania animacyjne z istniejącymi radami, szkolenia i doradztwo dla RDPP w zakresie wdrażania standardów (planowanych jest 15 godzin doradztwa dla każdej rady).
- Dla miast i gmin zainteresowanych powołaniem rady proponuje się specjalne szkolenia.
- Do maja 2015 r. organizowane będą spotkania Forum Rad Działalności Pożytku Publicznego i ciał opiniotwórczo-doradczych (Rady Seniorów, Rady Młodzieżowe, Rady ds. osób niepełnosprawnych itp.). Forum przewidziano w cyklach comiesięcznych. Gospodarzem każdego spotkania będzie inne województwo.
- W dniach 28.02 – 01.03.2015 przewidziano III Forum Międzyregionalne we Wrocławiu istniejących RDPP.
- Zaplanowano dwie wizyty studyjne do innych regionów (do obszaru I i obszaru II, w których Sieć SPLOT realizuje siostrzane projekty), wstępnie przewidziane na maj i czerwiec 2015.
- Zostanie wydana publikacja dotycząca standardów RDPP, która będzie dystrybuowana na terenie całego kraju.
- W ramach projektu wydana zostanie publikacja, tzw. 3W (Warto Wiedzieć Więcej), jest to broszura - niezbędny z najważniejszymi informacjami dla członków Rad zarówno ze strony pozarządowej jak i samorządowej, wydawana przez Klon/Jawor.

Więcej informacji na: radypozytku.ngo.pl

Projekt Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego jest realizowany przez:

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS Plac Wolności 2 91-415 Łódź

Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS ul. Kościuszki 22/5 44-200 Rybnik

Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Pl. Solidarności 1/3/5/ (pok. 415) 53-661 Wrocław

Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych ul. Damrota 4 45-064 Opole

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Sieć Wspierania
Organizacji Pozarządowych SPLIT

- Równoległe z naszym projektem realizowane są dwa siostrzane projekty pod kierunkiem Ogólnopolskiej Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLIT:
- w obszarze 1 (woj. lubuskie, pomorskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)
„RADY POŻYTKU do STANDARDowego UŻYTKU”
  - w obszarze 2 (woj. kujawsko-pomorskie, mazowieckie, podlaskie i warmińsko-mazurskie)
„Dobre rady: Modelowe Rady Działalności Pożytku Publicznego”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SPLIT RAD DLA RAD

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.